

[Grethe Philip.]

ske lave diætmad til den syge, hun skal sørge for en økonomisk husførelse, og hun skulle også nødig ødelægge for meget i hjemmet, gulve, køkkengrej, møbler o. s. v. Hun skal tillige vide noget om omgang med svage, syge mennesker og om pleje af små børn. Hun er langt mere end en rengørings-assistent; hun er husmoderens stedfortræder. Dette gør, at der kunne være al mulig grund til at gøre en vis grunduddannelse af husmoderafløseren obligatorisk. For min egen del må jeg da også varmt gå ind for det som et fremtidsmål, og jeg håber, det er et mål, som i hvert fald meget snart lader sig realisere i de lidt større kommuner, hvor man ikke har den nære kontakt med hinanden og ikke kender hver enkelt, der søger stilling som husmoderafløser.

Må jeg for at undgå misforståelser tilføje, at jeg absolut ikke tænker mig, at husmoderafløserne skal have en flerårig uddannelse, men at jeg tænker på kursus af nogle få måneders varighed.

Vi når ikke frem til blot en vis mindsteuddannelse for alle i denne omgang, men hvis lovforslaget vedtages, vil det blive betydelig lettere og økonomisk mere overkommeligt for husmoderafløserne at tage uddannelse og for kommunerne at oprette kursus. Der vil blive givet fuld statsrefusion for kursus; kursus bliver gratis for eleverne, og der gives — i lighed med reglerne for uddannelse af ikke-faglærte arbejdere — støtte til underhold for de elever, der hidtil har haft arbejdsindtægter, i forhold til disses størrelse. Hertil kommer, at kursustiden — som det allerede tidligere har været nævnt — nedsættes væsentligt; man er nu helt nede på en kursustid på 125 timer, og det må efter min mening være i underkanten af det passable. Jeg tror, det er med blødende hjerte, man fra kvinderepræsentanternes side ved forhåndsdrøftelserne er gået så langt ned.

Forhåbentlig bliver virkningen den tilsigtede, nemlig at gøre det muligt for flere kvinder at tage på kursus. Med tiden må vi så håbe på udvidede kursus, eventuelt suppleringskursus for de kvinder, der går ind i den faste stab af husmoderafløser. Det er nemlig meget vigtigt, at der i alle kommuner er en fast kerne af hel- og deltidsarbejdende kvalificerede husmoderaflø-

sere. Når der fra kommunerne — og det gælder, så vidt jeg har hørt, ikke mindst de små kommuner på landet — ofte lyder et nødråb: hvorledes kan vi holde på vore husmoderafløser? så er svaret, så vidt jeg kan se, givet med en uddannelse, så de føler sig knyttet til faget, til jobbet, og at man giver dem en rimelig løn.

Lønnen har indtil for nylig været lidt af et ømt punkt. Loven har ikke hidtil givet regler om fastsættelse af løn, og de retningslinjer, der har været givet administrativt, ad cirkulærevej, har i praksis virket urimeligt over for de uddannede husmoderafløser. Nu er dette ændret, og jeg hilser med glæde lovforslagets bestemmelse om, at socialministeren for fremtiden skal fastsætte grænsen for de refusionsberettigede lønninger for henholdsvis uddannede og ikke-uddannede husmoderafløser. Jeg håber, det vil stimulere lysten til uddannelse, når den honoreres gennem højere løn.

Der har været megen diskussion mand og mand imellem om, hvilket arbejde husmoderafløseren skal udføre. Retningslinjerne i instruksen går ud på, at husmoderafløseren skal varetage husmoderens daglige arbejde i hjemmet. Ved fortolkningen heraf må der vises en vis smidighed fra begge sider. Husmoderen skal hjælpes, det er hovedformålet; men på den anden side skal husmoderafløseren ikke misbruges. Det kan ikke være meningen, at husmoderafløseren skal pille gæs til nedfrysning eller lave mad til et større folkehold, sådan som man har eksempler på at der har været stillet krav om. Efter den seneste statistik fra 1957-58 havde på daværende tidspunkt 86 pct. af alle husholdninger adgang til husmoderafløsning. Er tiden mon ikke inde til, at vi nu bør kræve alle kommuner med? Jeg ville være taknemlig, om den højtærede socialminister kunne give tallene for, hvorledes situationen er i dag.

Jeg kan ganske tilslutte mig forslaget om, at kursusuddannelsen også skal stå åben for hjemmehjælper. Hele hjemmehjælpsordningen er i rivende udvikling til glæde og gavn både for de gamle og invalider, der nyder godt af ordningen, og for kommunerne. Det vil efter min mening gøre disse ordninger yderligere værdifulde, om man sikrer en tilgang af kvalificeret arbejdskraft.

Selv om det falder lidt uden for dette